СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 121. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 26. мая, 1927. VOL. XXXV. No. 121. Jersey City, N. J., Thursday, May 26. 1927. THREE CENTS

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ ФОРМАЛЬНЕ ЗАПРОШЕННЄ НА РОЗОРУЖНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

ТРИ ДЕРЖАВИ МАЮТЬ ВІДБУТИ ЇЇ В ЖЕНЕВІ 20. ЧЕРВНЯ.

ВАШИНГТОН, 24. мая. — Стейтовий департамент подав офіціяльно до публичного відома, що американський уряд вислав нині урядові запросини на конференцію для обмеження морських зоружень. Конференція має початися в Женеві дня 20. червня.

В конференції возьмуть офіціяльно участь Америка, Англія й Япан. Італія та відай Франція будуть брати участь неофіціяльно.

Конференцією буде проводити Америка.

ФУЛЕР НЕ ХОЧЕ ВСТАНОВИТИ КОМІСІЇ ДЛЯ СПРАВИ САКА Й ВАНЦЕТТІ.

АЛЕ ДАЛІ ВЕДЕ САМИЙ СЛІДСТВО И ПЕРЕСЛУХУЄ ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ.

БОСТОН, 24. мая. — Губернатор Фулер заявив, що він не може вволити домаганням деяких кругів, щоби встановити для розсліду справи Сака й Ванцетті осібну комісію. Губернатор каже, що сього не дозваляє закон стейту.

Замісць сього він далі веде слідство в сій справі, покликує до себе на переслухання дальших присяжних суддів, допитує їх за справу, тощо. В сей спосіб переслухав він нині 5 присяжних суддів, але їх заяви держиться в тайні. Переслухано теж деяких свідків, які стояли за невинностю обжалованих.

НОВИЙ ТОРНАДО В СТЕЙТІ МЕЗУРЕ.

НА ДОПОМОГУ ДЛЯ ЖЕРТВИ ПОВЕНИ ЗІБРАНО БЛИЗЬКО 14 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

ВАШИНГТОН, 24. мая. — Околицю Ст. Джозеф, у стейті Мезуре, навістив сильний торнадо, наробивши в місті шкоди на 150,000 долярів. Стежка торнаду не була ширша як на пів блоку та якої півтора милі завдовшки.

Червоний Хрест подає, що на допомогу для жертв повени ріки Місісіпі зібрано досі 13 мільонів 962 тисячі долярів. Червоний Хрест робить тепер тяжкі зусилля, щоби не допустити до поширення серед втікачів пошесних недуг.

З Ню Орлінса доносять, що коло місцевости МекКрі прірвалася тама над рікою Місісіпі та прогнала знова з домів коло 100,000 людий. Ріка почала вже опадати.

ЗВІСНИЙ ПРОПОВІДНИК КРИТИКУЄ СІОНІЗМ.

НЮ ЙОРК, 24. мая. — Др. Гарі Емерсон Фоздик, відомий баптиський проповідник модерністів, виголосив тут в одній баптиській церкві відчит про свої спостереження про Палестину, в котрій він побував недавно кілька місяців. Найбільше цікаві річи з його відчиту відносяться до сіонізму, жидівського руху, що стремить сотворити жидівську державу в Палестині.

На основі власних спостережень заявляє др. Фоздик, що сіонізм жене простою дорогою до страшної руїни й трагедії. В ньому є велика порція шовінізму, який хоче довести до того, щоби Араби винеслися з Палестини, а на ділі доводить до ворожнечі Арабів проти Жидів. Др. Фоздик каже, що він не має найменчого сумніву, що сіонізм доведе до страшної трагедії. Причиною сьої трагедії буде з другого боку штучне піддержування сіонізму грішми із зовні. Се покладанне на зовнішну допомогу мусить колись довести країну до руїни.

ДУХОВЕНСТВО БУДЕ ВЕСТИ КАМПАНІЮ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 24. мая. — Церковне Товариство Тверезости при протестантській епископальній церкві постановило не тільки осудити прогибіційний закон та заявитися за поворотом до добровільної тверезости, але й порадити проповідникам сеї церкви повести живу агітацію проти прогибіції, як справді шкідливої для заведення дійсної тверезости. Церква має тепер пробувати наклонити законодавців до обмеження прогибіційного закона.

ПРИСЯЖНИЙ СУДДЯ ПРОТИ ОРЕЧЕННЯ ЛАВИ.

НЮ ЙОРК, 24. мая.—Небувала ситуація виринула в місцевім стейтовім суді, коли начальник лави присяжних суддів, що судила якусь паню Берту Лейлі за крадіж, заявив судді, що лава присяжних признала обжаловану винуватою, а відтак один з присяжних суддів заявив, що він голосував за невинностю. Суддя приказав присяжним піти ще раз на наради, але вони таки не могли дійти до одного висліду, як се приказує закон. Тоді суддя був примушений лаву присяжних розвязати, висловивши при тому погляд, що система присяжних суддів не відповідна, та що за оречення лави повинна уважатися опінія більшости присяжних.

ПОПАЛИ НА СЛІД АЕРОПЛЯНУ ПІНЕДА.

ЛОНДОН, 23. мая. — По радіо подано, що вітрильний корабель Ойлфілд тягне недалеко Азорських островів останки аероплянy Пінеда, що летів з Нової Фунляндії до Азорів, продовжуючи свою подорож довкола світа.

ГЕНЕРАЛ ЧЕНГ ВІДНОСИТЬ ПОБІДИ.

ПЕКИН, 23. мая. — Полудневі армії посуваються на всіх фронтах вперед. Генерал Ченг скріпив свої сили і окружає ворожі армії зі всіх боків.

ЗА ЩО БОРЯТЬСЯ УКРАЇНСЬКІ МАСИ НА ЗАКАРПАТТІ.

Дня 14. квітня ц. р. відбулися в Тиса-Уйлак довірочні збори, на яких принято такі резолюції: 1. чимскорше переведення в життя повної автономії; 2. переведення дефінітивної границі між Словаччиною й Закарпатською Україною; 3. негайне переведення земельної реформи. Між дальшими домаганнями є такі: щоби змінити закон забезпечення робітників і слуг, який є сильно шкідливий як для робітників і слуг, так і для хлібодавців; щоби податок від винайму домів не виносив 60%, бо то обтяжує головно бідних льокаторів; щоби не платити оплати від зарізаної для власного ужитку худобини; щоби в свята не позивано до судів і щоби неділя, визнана всіма религіями і націями, була задержана і на Закарпатській Україні, як давниіше.

СИКАТУРИ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

У Войнилові українські товариства набули власний будинок з гарною салею. Цей здобуток став сіллю в очах адміністраційної і поліційної влади. Власти заборонили уживати салі, доки повітова влада не дасть своєї оцінки, що саля є відповідна до публичного ужитку, до відбування в ній представлень, зборів і т. п. Заповіджена комісія не спішиться, а войнилівські громадяни, маючи власний дім і власну салю, через сикатури поліції не мають змоги користуватися нею.

КРОВАВА РОЗПРАВА РУМУНСЬКИХ ЖАНДАРМІВ.

З Кишенева прийшла відомість, що в бесарабській місцевости над Прутом прийшло, по всякій правдоподібности в звязку з переведенням там перепису населення, на другий день Великодних свят до кровавої боротьби між жандармами і населенням. Коли мешканці розоружили одного жандарма, инші жандарми почали стріляти до маси. Забито дві жінки, а багато селян ранено. Близших відомостей ще нема.

ПЯТНИСТИЙ ТИФ В БЕСАРАБІЇ.

В багато повітах Бесарабії ширить ся епідемія пятнистого тифу. В одній лише громаді за один день занотовано 18 нових випадків.

ДЛЯ КАЛЄНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1928 РІК.

Проситься українських лікарів, дентистів, адвокатів, учителів, бизнесменів, як купців, ріел-естейтменів, контракторів, та інших **професіоналістів і підприємців** в усіх містах Злучених Держав, подати свої адреси для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Також просимо подати, де є і як називаються українські **банки, будівляно - позичкові спілки, кооперативи, Народні Доми** й інші підприємства.

Також, де є **українсько-американські школи** з правом прилюдности.

І вкінці усі українські **культурні товариства й інституції** (як музичні школи, хори, театри) і **громадські установи** (клюби, товариства).

Просимо поспішитися з присилкою. Речинець до 30-го мая с. р.

Се в інтересі кождого громадянина і всіх українських установ в Америці, бо імена й адреси будуть подані позабучно і будуть в руках 20,000 членів У. Н. Союза через цілий рік.

Адресувати:

„SVOBODA"
Box 346
JERSEY CITY, N. J.
Видавництво У. Н. Союза.

НАГІНКА КУЗИСТІВ НА УКРАЇНЦІВ.

В органі Кузистів (ч. 8.), який видає посол Шумуляну, читаємо між иншим слідуюче:

„В так званій Буковині, яку передше замешкували самі Румуни, мешкають тепер самі чужинці, між якими найнебезпечнійшими є Українці, бо вони непридні і вічно незадоволені. Інтелігенція і часть народу в великій мірі національно свідомі і працюють горячково над здійсненням їх національного ідеалу — вільної України.

„Мусимо зачати систематичну національно-державну політику. Зрумунізовання і зденаціоналізовання українського елементу є справою істнування й мира для нашої держави. Поглядаючи декого, що Українці могли би бути добрими румунськими горожанами, є великою помилкою. Відповідна кольонізація відчужених областей румунськими елементами полудневої Буковини — це перше услівя, без котрого ніколи не осягнемо нічого.

Так пишуть проти Українців ті, які, заслонившися фразами, найшли і між Українцями своїх прихильників.

МАСОВІ АРЕШТИ НА ПІДКАРПАТТЮ.

На цілім Підкарпаттю, головно в Долинщині, Станиславівщині і Стрийщині переведено масові труси й арештування. По інформаціям польської преси, яка говорить про зліквідування цілої „українсько-комуністичної шайки", арештовано кількадесять осіб. Берлінські часописи подають число арештованих на 150 осіб. Причина арештувань не відома.

ЯК ПЕРЕВОДИТЬСЯ ПЕРЕПИСЬ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ У РУМУНІЇ.

В час народньої переписи, яка тепер відбувається, румунські власти кладуть великий натиск на національне питання. В анкеті замісць питання про національність поставлено питання про „етнічне" походження. З приводу того заступник міністра внутрішніх справ Бучіяну заявив представникам преси, що в переписі залежить владі на тім, щоби вияснити скільки є Румунів, котрі по своїй несвідомости уважають себе Українцями або Росіянами. В одній Буковині, каже Бучіяну, зукраїнізовано понад 200,000 Румунів, помимо того, що вони мають румунський характер і румунське походження; народня перепись повинна показати, що в Румунії нема національних меншостей.

Так говорить боярський міністер Бучіяну, а часописи доносять, що по всіх українських землях під Румунією діються нечувані надужиття, так що посол Кракалія звернувся до президента міністрів Аверbegin і до міністра внутрішніх справ Гоги з телеграмою, в якій каже: „При переводженню переписи на українських землях діються страшні надужиття. Всіх Українців впісується проти їх волі як Румунів. Серед українського населення панує страшне обурення".

КРОВАВЕ ТРАВНЕВЕ СВЯТО В ПОЛЬЩІ.

Як давними роками, так і цього року на цілому терені Польщі, зокрема на західно-українських землях поліційні власти перевели солідні масові труси й арештування. Є це старий спосіб очистити робітничі ряди з непевних для влади елементів, щоби запевнити собі спокійний перебіг 1-майського свята.

У Львові цього року арештовано пропорціонально не багато, бо всі визначніші робітники, навчені досвідом попередніх літ, тільки тому, щоб оминути вязниці, виїхали зі Львова. За це в Перемишлі, Стрию, Долині і инших містах переведено масові арешти.

Та помимо цих підготовчих заходів, помимо цього, що комуністичні походи були цього року заказані, а 1-го травня вулицями міст Польщі їздили панцирні авта, а в поготівлю стояли поліційні відділи з ручними гранатами, — свято 1-го травня було кривавим святом. В Варшаві і Лодзі прийшло до вуличних бійок між демонстрантами і поліцією, при чім ранено й арештовано багато людей. В Берестю Литовським поліція старалася розігнати робітничий похід, при чім арештувала кілька осіб. Коли демонстранти хотіли звільнити арештованих, поліція дала до маси сальву, від якої одна особа вбита, а три тяжко ранені.

Ближчих відомостей про перебіг 1-майського свята в цілій Польщі ще не маємо, але й ці вистарчають, що в Польщі соціялістіа Пілсудського всесвітне робітниче свято зазначене кривавими слідами.

АНГЛІЯ ЗРИВАЄ З СОВІТАМИ

ПРЕМІЄР БОЛДВИН ОГОЛОШУЄ В ПАРЛЯМЕНТІ ВИСЛІД РЕВІЗІЇ СОВІТСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ АРКОС. — ОБВИНУВАЧУЄ МОСКВУ О ПРОТИРЕЛІГІЙНУ АГІТАЦІЮ.

ЛОНДОН, 24. мая. — Всі сидження в парляменті були заповнені, коли зявився премієр Болдвин, щоби подати послам вислід доходжень над забранними в совітській кооперативі Аркос матеріялами. Болдвин подає, що совітська кооператива була агентурою московської протибритійської пропаганди. Це своє твердження старається він доказати на підставі сконфіскованих документів, які цитує. Премієр поширив свій звіт в той спосіб, що проголошує цитати з инших документів, добутих в Китаю і в других краях, з яких виходить, що совіти підкопують Англію на кождім кроці. Подібна агітація була ведена рівнож і проти Америки, а відповідні на це документи вислав англійський уряд до Вашингтону.

Цілої бесіди слухали консервативні посли з запертим віддихом, здаючи собі справу з її ваги, бо отсе рішається квестія зірвання зносин між Англією а совітами. Робітничі посли слухали і підсміхувалися іронічно. Болдвин зазначив при кінці своєї бесіди, що уряд рішив зірвати з совітами зносини та відкликати з Москви свого посла.

АМЕРИКАНЦІ ВИТАЮТЬ ЛИНДБЕРГА.

ПАРИЖ, 24. мая. — 25.000 людей, головно самих Американців обступили вулиці довкола Американського Клюбу, щоби кинути оком на молодого Линдберга, коли буде їхати з амбасадором Геррком на лонч. В лончі однаке могли взяти участь тільки 600 осіб. Робітники, що знаходилися на руштованню при будові коменниці, що була в сусідстві клюбу, перестали робити і заявили, що відійдуть від роботи, як не вийде на балкон Линдберг і не покажеться людям і їм самим, бо і вони хотіли побачити його живий образ. Линдберг, почувши це, перервав лонч і вийшов на балькон, публика піднесла тисячні оклики, а задоволені робітники махнули до Линдберга шапками та вернули вдоволені до роботи.

Як вертав до стола, якась з присутних жінок обняла його і поцілувала, а другі жінки жалісно і завистно приглядалися тій події, яка захопила Линдберга так дуже, що довго не сходила червоність з його лиця.

Линдберг буде мабуть в Парижі яких десять днів, а опісля вертає до Америки, бо вже стужився за нею. Можливо, що верне він на воєнним американським кораблі. Передом зложить він візиту королям: бельгійському і англійському.

АЕРОПЛЯНОВІ „ТЕКСІ" В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 24. мая. — В Дортмунді стоїть „тексі ч. 1". Є це аероплян, який відвезе подорожного до якої хто хоче місцевости в Німеччині чи в Середущій Европі. Є це перша спроба і коли вона покажеться з фінансового боку практичною і корисною, буде заведена в Німеччині правильна комунікація аеропланами на такий спосіб, як колись їздили кінними фіякрами.

ПІНЕДО ЖИВИЙ.

ЛИСБОНА, 24. мая. — Коли розійшлася вістка, що бачили вітрильний корабель, який тягнув аероплян Пінеда, всі побоювалися за судьбу відважного італійського летуна. Сам Муссоліні випитувався телефоном через цілу ніч про відомости про нього. Вкінці повідомлено його, що Пінедо живий і находиться в Файяль на Азорських островах. Пінедо був змушений перервати свою подорож, будучи вже недалеко своєї цілі. Спускаючися на море, не потерпів Пінедо ніякої шкоди, рівнож і його аероплян.

ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ЛІГИ НАЦІЙ.

БЕРЛІН, 24. мая. — В Берліні розпочався конгрес Міжнародної Федерації Товариств Ліги Націй, в якім беруть участь 300 відпоручників ріжних держав і народів. Конгрес буде радити в німецьким парляменті. Німецький уряд зголосив на руки секретаріяту Ліги свої жалоби щодо охорони німецьких меншостей в Польщі, Італії, Румунії і других краях. Внесли вони рівнож скаргу Мемельського Округа, замешкалого Німцями проти Литви за нарушення національних німецьких прав. Як видно з тих жалоб і других, справа національних меншостей в Европі буде найважнійшою справою, яка буде предметом нарад того Конгресу.

У ВІДНІ ВИКРАДАЛИ ДИПЛЬОМАТИЧНІ ДОКУМЕНТИ НА ВЕЛИКУ СКАЛЮ.

ВІДЕНЬ, 24. мая. — Відень має велику аферу, в яку будуть вмішані ріжні уряди. Афера та має свій початок у усуненню кількох урядовців з австрійського уряду закордонних справ, яких обжаловано о продажу секретних урядових документів. Тепер виказується, що продавано совітському посолові не тільки документи, які присилав австрійський посол в Парижі до свого уряду у Відні, але продавано ріжним другим урядам цілу масу ріжних секретних документів, які представляли певну вартість для тих урядів з огляду на їх інформації. Слідство виказало, що Роберт Завржель, що був директором канцелярії департаменту міністерства справ закордонних, мав підроблений ключ до секретного сховку, звідки витягав всі секретні документи і відбивав їх та при допомозі своєї жінки продавав, кому треба за грубі тисячі долярів. Вся переписка ріжних держав в справі акції проти большевицької пропаганди була видана большевикам. Ті папери знайдено при ревізії.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сиці і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РАХУЮТЬ НА РАБСЬКІ ДУШІ

З хвилею, як велика частина українського народа попала під кормигу своїх відвічних ворогів Поляків, Польща взялася сейчас використовувати свою військову перевагу на те, щоби на все виперти наш нарід з поконвічної української землі. Ріжних засобів уживала Польща в тій цили, а межи инчим вона зробила угоду зі зверхністю католицької церкви в Римі, на основі котрої польський уряд може тепер уживати української католицької церкви для нащіплювання льояльности до польської окупантської держави.

Протест українських вірних української церкви в старім краю проти сього нечуваного торгу церкви з розбишаками східної Европи заглушила Польща видовищем карних процесів, арештів, та шибениць. Лютий польський кат глузував з подоптаних релігійних чувств вірних української католицької церкви, які не могли навіть підняти протесту проти упідлення й закріпощення власної церкви.

На одній іміграції могли піднятися голоси протесту проти сього торгу українським релігійним сумлінням, який робила Польща з Римом. Покривджений у своїй релігії український народ дивиться на Америку, щоби його брати в вольнім краю підняли перед світом сей протест. Щоби здержати українську іміграцію від такого протесту, вислано до Америки епископа Богачевського, який кинув церковну клятву на тих, які поважилися кликати вірних української католицької церкви протестувати проти польсько-римських коншахтів українською шкірою. Коли навіть серед частини українського духовенства найшлися люди, які запротестували в обороні подоптаних прав своєї церкви, тоді Рим виступив отсе до них з приказом, в якім наказує їм відкликати всі протести в обороні власної церкви перед польськими затіями, заявити перед усім світом свій жаль за свої протести та покоритися перед римським висланником як слухняні слуги, які безкарно дозволяють панови забирати собі права, як справдішні раби.

Рим і Варшава признали наш нарід рабами в старім краю. Як рабами вони нами торгували, як рабів вони постановили нас перемінити в римо-католиків і Поляків. Щоби не підняли протесту американські брати засуджених, Рим тепер грозить вірним українським католикам і їх священикам всякими канонічними карами, якби вони важилися протестувати проти польсько-римських коншахтів. Рим кидає тепер визов українським католикам. Рим каже, що вони раби, і мають слухати як раби.

І українські католики та їх священики мусять тепер дати відповідь: Чи справді вони раби, за яких їх рахує Польща й Рим?

РОЗВІЯНА ЩЕ ОДНА ЛЕҐЕНДА

Довгими сотками літ творили Москалі ріжні леґенди про „Матушку Рассею".

Творили вони леґенду про страшну, непереможну силу „Русскаво Медведя", перед яким мала трепетати вся Европа. І дійсно якийсь час сама Европа вірила тій леґенді, аж поки не появилися десь на Далекому Сході „Мамаки", як призирливо називали Москалі Японців, даючи їм призвище маленької малпи. Ті „Макаки" набили добре „Медведя" та завдали йому такого удару, від якого він не міг очуняти до самої Великої Війни.

Відважний удар Японців розбив леґенду про непобідимість Росії. Для всіх стало ясно, що це кольос, що стоїть на глиняних ногах.

Довгі роки творилася леґенда про „єдінство русскаво народа", але настали часи, що й те обманство, ця вигадка московських русоцентристів, розплилися, коли всі народи, що населяли бувшу Росію, а в тім перші Українці і Білорусини приступили до організовання свого власного національного життя, а потім і держав. Грізна примара стовісімдесяти міліонового „єдінаво" народа розсипалася.

Сотками років Москалі упевнювали себе і других про „ісконний русскій" монархізм Росіян. Говорили, що цар і народ в Росії так злиті в єдино, що нарід так боготворить свого царя, що не можна уявити собі Росії й на годину без нього. Мовляв, нігде й жаден народ не любив так свого „Помазанніка Божого", як народ московський. Але прийшли часи, коли царя не лише повалили, але й замордували в страшний, жорстокий, варварський спосіб. Убили не лише його, але і всю родину і то не отверто, не чесно, з повною свідомостю свого вчинку, але в ночі, як найгірші злодії. Уже десятий рік московський нарід „благоденствує" без свого „царя Батюшки" й не провалився крізь землю, а живе й ніби то примирився з сучасним ладом. Революція розбила й цю леґенду про глибокі корінi монархізму в російських масах.

Жаден нарід не є так глибоко релігійний, як московський, говорили ріжні творці леґенди про московську релігійність, про московське православіє. Прийшла революція, прийшли часи й московський нарід, „нарід богоносець", як називали його російські юродиві, завів у своїй церкві такий бедлам, що зовсім не вяжеться з найменшим розумінням релігійности та почитання святости своєї церкви. Руйнують і нищать церкви не лише атеїсти, але самі релігійні „фанатики", слуги престола та сам нарід. Грабують, нищать церкви, убивають, у вязниці садять, та на заслання посилають ріжних діячів на полі релігійному, а нарід мовчить собі, позіхаючи та хрестячися, зі старої привички, щоби „нечиста сила у нутро не увійшла".

От таке то справжне релігійне обличчя цього „богоносця". Є це тільки зовнішня форма, а не внутрішня глибина християнського релігійного світогляду. Сотки років не перетворили таки душі Москаля: вона залишилася постарому душею поганина.

Нарід „добродушний", нарід „смиренний", що навіть „не противиться злому", виявив себе таким кроважадним варваром, що найстарші варвари можуть позавидувати тим жорстокостям, які Москалі виявили в революції, коли дали волю своїм природним інстинктам. „Смиреcенький, добренький" нарід, „високий ідеаліст", коли читати його літературу, та слухати розмови всяких „культурних" та „вчених" московських бляґерів, показав себе одначе на ділі садистом, безмірно жорстоким, в якого звірячі інстинкти покривають все, що здавалося дала йому европейська цивілізація. Тому він завжди ненавидить ту цивілізацію й бачить в ній свого ворога.

Розвіялася леґенда про „благородную" душу Москаля, про його „человек-душа на распашку", а натомість виявилася правдива вдача його злобного, брехливого, мстивого, завидющого, кровожадного варвара.

Колись історики сучасної епохи зберуть всі факти, нанижуть один біля одного, та порівняють їх і видадуть остаточний свій присуд московському народові, а поки нам доводиться сам-на-сам боротися з ним, ставши, як багато разів в минувшині, оборонцем культурної Европи, від диких орд азіятських варварів.

Колись історики зроблять так, як зробили тепер німецькі економісти, що піднесли Росіянам, як кажуть, дуже гірку пилюлю. На економічній конференції, що тепер відбувається в Женеві, Німці навели підрахунки російської зовнішньої торговлі й вияснили, що в загальному світовому білянсі зовнішнього торгу большевицька Росія має всього 0,3%. Отже виходить, що на кожні 100 долярів зовнішнього торгу на Росію припадає 30 центів.

Що ще цікавійше то це, що Царська Росія мала всього лише 3% зовнішнього торгу, себ то на кожні 100 долярів світової торговлі припадало на Росію 3 доляри. Це до смішного мізерні й незначні суми, які без особливого потрясення для світового економічного життя можуть бути з нього викреслені. Так фактично стоїть справа.

Але, яка леґенда творилася біля ваги Росії в економічному життю світа? Всі Росіяне на всіх закутках галасували, що економічна кріза в Европі настала тому, що немає Росії в світовій торговлі. Про це кричали большевики, щоби їх признали та повели з ними торговлю, про це кричали вороги большевиків, шукаючи допомоги в своїй боротьбі з ними. Останні твердять, що поки панують большевики, то не може бути нормального торгу з Росією, а без цього, мовляв, Европа своєї економічної кризи не позбавиться.

Всякі русоцентристи: політики, вчені, політикани, інтриґанти і всі ті, кому дорога „Матушка Рассея", доказували й доказують всьому світові, як важливо зберігати для світового економічного життя в своєму торговельному білянсі такого кольоса, як Росія. І Европа їм вірила. Европа піддавалася леґенді. Навіть славний англійський політичний жонґлер Лойд Джордж на Ґенуенській конференції був адвокатом большевиків та доказував, показуючи на мапу, що така Велика Росія не може бути змазана легко з світового економічного життя. Аж ось в Женеві зійшлися тепер на економічні наради і тут Німці, зі звичайною своєю пильністю та точністю, підрахували значіння Росії не лише сучасної, а й минулої в економічнім білянсі світової торговлі. Висновки їх несподівано для всіх вийшли зовсім не на користь Росії й знищили леґенду про її значіння, як великого економічного фактора в світовій торговлі.

Це страшний удар для російських патріотичних сердець, які починають вже творити нову леґенду. Вони признають, що Німці мають рацію в сучасному й минулому, але, мовляв, у майбутньому економічне життя „свобідної" Росії піде такими шляхами, що ущасливить увесь світ і покінчить всі економічні кризи. Тільки спасайте „Велику Рассею", а вона вам принесе багацтво. Все, що було в минулому, те, кажуть русоцентристи, було ненормальне. А ось в майбутньому ми себе покажемо!

Може хто наївний і повірить цій новій леґенді, али ми певні того, що чого ніколи не булоранійше, того не буде і в майбутньому, бо на зміну старої Росії повстають нові держави на її руїнах. Вони вже покажуть себе реальними силами в світовому життю народів, не творячи леґенди про якусь свою особливу велич та значіння.

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(10)

Зразу хотів відступити, але таки не видержав. Обіймив її, пригорнув до себе і став вицілoвувати.

— Досить! — шепотіла. — За тих пісних чотирнацять днів береш завеликий процент.

— Я тебе люблю, — говорив до неї шепотом. — Люблю, як ще жадної не любив.

— Нині любиш, завтра знов будеш дутися.

— Як не даш причини, не буду.

— Тепер сідай обідати. В пекарни мабуть вже дивуються, що я так довго сиджу тут. По посудину прислати Марину? Тобі мабуть замало одна. Вицілуй ще другу.

— Як не прийдеш ти, то знов буду дутися.

— Нехай! Як тебе знов здує, то знов перепросиш.

Сміючися, вибігла.

— Як вона мене взяла! — Карпюк думав, коли Олена відійшла. — Але я тебе возьму ще ліпше. Не будеш сміятися!

— По хвили можеш іти забрати від Карпюка посудину, — Олена сказала до Марини. — Вже тебе не буде займати.

— Не буде? — Марина спитала більше з жахом, як врадувана.

— Не буде, бо я йому наговорила.

— Що ти наговорила? — Марина спитала ще більше стрівожена. — Може щобудьтоби від мене?

— Я тільки від себе. Я йому сказала, що чесний парубок не робить так. Не баламутить дівчини, коли не думає женитися. Він боронився, що тебе цілком не баламутить. Я йому на те, що через його поведенне вже йде поговір. Я йому повторила се, що про нього і про тебе казала кухарка. Іди тепер до робітні. Побачиш, що вже буде цілком не такий. Боїться, щоби не донеслося до майстра.

— Не піду! — Марина відповіла. — Він може гадає, що то я тобі наговорила що про него.

— Я тільки про се балакала з ним, що я сама бачила на мої власні очи і що кухарка бачила. Чейже знає, що всего того ти не потребувала розказувати нам і не розказувала би.

Марина вперлася і не пішла. Знов пішла Олена. Мовчки поставила всю посудину, на дошку, взяла дошку і мовчки пустилася до дверий. Аж коли вже стояла на порозі, почула:

— Олено!

— Га? — спитала задержавшися.

— Вийдеш до мене на подвіре?

— Боюся поговору. Якби хто вийшов, то запізно буде втікати.

— То лиши свої двері відчинені і дожидай мене на порозі.

— Такий нахаба як ти, зараз вліз би в хату. Як тебе викину? Ти дужчий.

— Я сказав би тобі щось; щиру правду. Але ти готова розсердитися.

— Хочеш сказати мені так, як я тобі сказала? Хочеш сказати, що я дурна, дуже дурна?

— Щось таке було у мене на умі.

— Нехай, що я дурна. Але така дурна, щоби тебе впустити до себе, я не є. Затям собі те і про таке й не думай.

— А вікно відчиниш? Хочу з тобою побалакати.

— Хиба кватирку. Але аж в цілій хаті світла погаснуть.

Сказавши се, відійшла.

— Не хочеш впустити мене до себе, — Карпюк воркнув, — то сама влізеш до мене!

По вечери вся челядь довго сиділа в пекарни. Карпюк був веселий, балакав багато, співав. Нині не показував, що якусь виріжнює. Всеж таки з Оленою балакав більше, як з Мариною. Коли кухарка виганяла їх спати. Олена вийшла перша. Пішла до своєї комнати, сіла у вікні і вдивлялася в подвіре. Карпюк вийшов з пекарні за пару хвилин і пішов до себе. В Олени затовклося серце.

— Відчинити кватирку зараз, чи може ждати, аж він вийде? — думала. — Хиба аж вийде. Мені не личить проситися. Нехай він просить.

У вікнах гасло світло за світлом, в хаті ставало тихійше і тихійше. З головою схованою в долонях Олена сиділа при вікні і думала. Нараз здрігнулася, бо на подвірю рипнули двері. Цілком так, як рипіли двері Карпюка. Напружила зір вдивляючися в пітьму ночи. Доглянула тільки, що в дверях Карпюка стояв хтось. Не сумнівалася, що то він вийшов і жде, коли вона відчинить вікно. Її серце ще сильнійше затовклося. Відкрутила закрутку і відчинила кватирку. По хвилі під вікном стояв Карпюк.

— Неначе з мене брав міру той, що робив се вікно, — Карпюк сказав. — Як стою просто, то моя голова саме перед кватиркою.

— Може він з мене брав міру? — Олена додала сміючися.

— Бо ми однаково великі. Ану, стань просто і настав уста. Чи зійдуться...

— Я мушу нахилитися, бо тут мур.

Олена нахилилася до кватирки, він її поцілував.

— Чи не соромно тобі ось так цілуватися? — Карпюк спитав.

— Коли цілуватися сором, то вже більше не поцілую тебе і не позволю себе цілувати, — Олена відповіла.

— Не цілуватися сором, тільки крізь кватирку цілуватися. Нарешті ти ще схочеш, щоби крізь дірку від ключа.

Олена захихотала.

— Як не можна инакше, то треба так, — відповіла.

— Можна инакше, тільки треба хотіти. Відчини ціле вікно!

— Ти просився тільки на балачку. Балакати можеш крізь кватирку. Ось балакаємо вже хвилю і добре чуємо одно другого.

— Оленочко! Як мене любиш, відчини.

— Кажу тобі, крізь кватирку чую кожде слово. І ти чуєш.

— Я хочу до тебе.

— Та чого? — спитала з жахом.

— Хочу, мушу вицілувати тебе.

— Крізь кватирку.

— Не вигідно. Не вигідно і смішно.

— Я не буду сміятися, бо мені не смішно. Як би я тебе впустила до себе, то потому ти з мене сміявся би.

— Не буду сміятися, бо я тебе люблю. Оленочко, мушу до тебе. Мушу, бо люблю тебе!

— Любиш, то ще замало.

— Очивидно, що замало. Але крізь кватирку не можна більше. Відчини ціле вікно, впусти мене до себе, то побачиш, як я тебе люблю.

— Кажу тобі, що любити, то ще мало. Я, хоч також люблю тебе, не така дурна, як ти може гадаєш. Любов, то ще не вінчанне.

— Я не думав так, щоби до того аж вінчанне було потрібне. Я тільки хочу троха попеститися з тобою. Відчини!

— Ти кажеш так, поки не вліз до мене. Але ти вже показав, що дати тобі палець, то ти хапаєш за цілу руку. Ти просив, щоби тільки відчинити кватирку, а тепер ось з чим виїздиш!

— Олено, ти мене розбішуєш. Як не впустиш сама, як влізу на силу, то аж тоді не буде мені стриму!

Олена ціла дріжала як в лихорадці. І оскорбити не хотіла його і впустити не думала. Ті горіючі очи його казали їй, на чім його гостина скінчилась би.

— Михайлику! — стала його благати. — Схаменися. Я тебе також люблю, але що не личить, то не личить.

— Годі! Личить, чи не личить, мушу бути у тебе. Як не впустиш, то скажуся!

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, відбувшогося в днях від 16.—18. лютого 1927 р.

(Продовження)

ЗВІТ РЕДАКЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

Головний предсідатель Т. Грицей заявляє, що Комітет, який складається з членів Екзекутиви редакційні проблеми розвязував на спільних або осібних нарадах. Як голова тогож Комітету заявляє, що напрям і становище органу Свободи в справах, які прийшли на денний порядок перед загал членів і читачів з незалежних від Кометету і редакції причин були розвязувані тісно після назначеного конвенцією напрямку національно-демократичного і такиж же засад які являються підвалинами нашої організації.

Боротьба з единовластем і гетьманщиною ведеться власне не задля якихсь вікокремлених особистих виступів, але в обороні здобутих і затверджених тут прав і засад на яких організація наша вже 33 роки істнує і які заступати і обороняти мусить.

Боротьба та з нашої сторони, не ведеться одиницями, або після поглядів одиниць, але цілим загалом членів на сторінках свого національно-демократичного органу, з тактом і повагою гідними ваги справи.

Наші прінціпи-засади і напрям національно-демократичний не є нинішні. На них збудована наша організація і тому в тій боротьбі без огляду на ріжні фази її, ми ведемо **оборону** а не напад.

Щодо самої редакції скаже нам шеф редакції, редактор Омелян Ревюк.

Редактор О. Ревюк говорить:

Коли виконано постанову головної конвенції про встановлення начального редактора, і коли ним встановлено мене, то тим ще не зроблено в редакції ніякої основної зміни. Людий до праці є тепер у редакції стільки, скільки було перед тим. Як давнійше, так і тепер головна редакційна праця лежить на двох редакційних робітниках, Др. Л. Мишузі й мені. Як давнійше, коли не було „начального редактора", так і тепер, коли вже його іменовано, начального редактора в справдішньому розумінню сього слова нема. Кождий з нас робить свою роботу, покладаючися на те, що другий зробить свою. Через те, що редакцію щоденника зложено на плечі всего двох людий, — річ відай нігде инде в світі не видана, — начальний редактор не є ніяким начальником, а тільки співредактором, який складає звіт та несе відвічальність перед редакційним комітетом, головним урядом і головною конвенцією У. Н. Союза.

Правда, редактори нараджуються зі собою при кождій труднійшій справі, але „начальний редактор" не може навіть удавати, що він контролює те, що зробив другий співредактор. Коли веденне редакції мало добрі сторони, то в сьому на рівні заслуга обох співредакторів. В усіх важнійших справах, редактори відносилися теж до Редакційного Комітету, яким, як відомо, є Виконавчий Комітет У. Н. Союза, і всякі питання політики органу були вирішувані засіданнем сього комітету.

Через недостачу сил в редакції газета не могла бути такою, якою вона булаби, якби сих сил було більше. Що газета має недостачі, се найкраще знають самі редактори, і вони всіх сил докладали, щоби її поправити, на стільки, на скільки се було в їх силах зробити. В богато зглядах їм се вдалося зробити. Найважнійшою річчю в тім зглядї треба признати широке зацікавленне читачів газети. Газета пробувала була зробити се вже богато разів, але за кождим разом се не вдалося, аж наконець заходи виглядали безнадійні. Тепер се, що виглядало неможливим, осягнено. Читачі газети цікавляться всілякими справами. Вони пишуть дописи про ріжні справи; подають вістки про життя по ріжних місцевостях; доносять про допомогу старому краєви. Вони відкликуються на кожду публичну справу. Зацікавленне читачів таке, що редакція дістає тепер що найменче десять дописей в день.

Сі дописи, яких за послідних 10 місяців було поміщених по кілька в кождому числі, відкрили серед наших читачів богато здібних дописувателів. Показується, що в нас є талановиті дописувателі про ріжні місцеві події; талановиті автори фейлетонів; є люди, які вміють цікаво сказати свою думку про ріжні публичні справи; є талановиті поети і поетки; словом, можнаби начислити яку сотку здібних дописувателів, з котрих не один пише часто та дається добре пізнати читачам газети.

Редакція виходила зі становища, що всякий голос читача має свю вартість, бо в сей спосіб людина розбуджує краще своє умове життя, коли пробує сказати публично свою думку. Се є прояв умової діяльности, який треба признати; тому добре навіть помістити голос читача, який помиляється, бо через свобідну дискусію люди доходять до правди.

Редакція старалася обмежувати сих дописувателів лишень о стільки, щоби вони вели дискусію після правил приличної дискусії, вели полєміку без особистих нападів, і таке инче. Треба признати, що читачі добре зрозуміли інтенцію редакції, і можна тепер бачити, що дописувателі дискутують, навіть полємізують, про ріжні справи, не ображаючи людий противних думок.

Редакція старалася теж обмежити дописувателів у тому напрямку, щоби вони не писали про річи, які не мають ніякого публичного інтересу, отже ріжні особисті справи, парохіяльні сварки, тощо. І як видно з дописей, дописувателі теж зрозуміли добре сю інтенцію редакції.

Найбільше зацікавлення викликала серед наших читачів боротьба Польщі за вплив на українські церкви, яка з Польщі перенеслася недавно на американську землю. Звичайно, Польща могла сподіватися, що українські церкви в Америці можуть причинитися немало до піддержання церков у старім краю в їх опозиційнім дусі проти Польщі, і Польща старалася й старається зломити сього проти-польського духа серед українських церков в Америці. Наші люди побачили сю тенденцію та починали писати до газети дописи проти сеї політики.

Заходи Польщі до опанования українських церков дійшли до того, що в Америці розведено акцію. яка мусіла покінчитися підорваннем всякої допомогової акції на поміч старому краєви. Пішла акція, вимірена до підорвання збірок для старого краю. Наконець вжито церкви на те, щоби повести акцію проти свякування ювилею Івана Франка, котрого імя й діяльність нерозривно звязана з визвольною боротьбою нашого народа.

Редакція мусіла виступити проти сеї акції. Се приказували органови ухвали головної конвенції У. Н. Союза, котрі постановляли, що орган нашої організації має бути українським, національним і демократичним. Як україський орган газета мусіла виступати проти всяких польських симпатій та заходів. Як національна газета мусіла виступати проти всяких заходів до поневолення нашого народа, якими державами се не булоби. Як демократична газета вона мусіла боронити права нашого народа правити всім своїм життем на цілій своїй території, на якім поли се життя не проявлялобися. В імя тої засади газета обовязана була виступати проти заходів Польщі захопити під свою контролю українські церкви.

Се не значить, що редакція пробувала або пробує мішатися в саму релігійну справу. Газета ніколи не похваляла одної віри, ані не ганила ніякої другої. Газета стояла на становищи релігійної толеранції, обороняючи право кождої людини признаватися до такої віри, до якої її тягне серце. Газета тільки звертала увагу вірних всіх церков на заходи гнобителів українського народа захопити під свій вплив провідників церков, щоби через них повести відтак нарід туди, куди треба гнобителям. Газета не намовляла нікого покидати свою церкву, ні не відтягала нікого від покидання, якби хто хотів, але вона закликала вірних кождої церкви, щоби вони не дали своєї церкви на поталу ворогам, але придумали спосіб забезпечити свою церкву перед впливами національних ворогів.

Природна річ, що таке становище мусіло викликати невдоволення серед ріжних кругів. Не подобалося воно наперед тим, котрі хотіли захопити наші церкви під свою владу. Не подобалося тим, які хотіли верховодити церквами та трактувати їх вірних як безголосних податковців. Не подобалося се становище тим, які ждали від нашого органу агітації проти одної або другої церкви або агітування за сею або другою церквою, або за покиданнем усіх церков.

Загал читачів, однак, зрозумів добре становище газети. З дописий читачів можна бачити, що читачі справді від газети більше нічого не ждуть, тільки того, що газета робила. Читачі газети й члени організації не ждуть від свого органу, щоби він диктував їм, якої віри їм держатися, бо сю справу рішає совість кождої людини. Вони ждали від газети тільки того, щоби газета показувала, як кождий Українець має боронити свій народ перед ворожими впливами на церковному полі. Про те, що члени організації зрозуміли як слід, що орган виконує належито ухвали головної конвенції У. Н. Союза, свідчить факт, що проти становища органу від відділів і членів У. Н. Союза протестів просто не було. Було тих протестів всего кілька, не більше 5, але з них більшість була запротестована як фалшовані.

В імя тих самих засад українського націоналізму й демократизму, які головна конвенція У. Н. Союза поставила як основи політики органу, орган обовязаний був виступити проти агітації за монархією на Україні, яку поведено в сій демократичній країні під формою так званого гетьманату. Коли редакція не присвячувала сій справі богато уваги, то тільки тому, що сі проєкти є так очевидячки безглузді та згори осуджені на невдачу, що з ними навіть боротися зайво. Виступати треба проти них тільки о стільки, на скільки монархістична дурійка засипляє людий в надіях на чужу роботу та відводить від боротьби проти всякої неволі власними силами.

(Дальше буде)

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць квітень 1927 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 2. Колодій Василь.
В. 6. Мигаль Анна.
В. 7. Петрунько Марія.
В. 14. Грекуляк Олена.
В. 16. Гарасимишин Іван.
В. 36. Кушлик Евдокія.
В. 37. Ковальчук Катерина.
В. 43. Лагода Костантин.
В. 45. Белз Михайло.
В. 62. Козак Іван, Козак Анна.
В. 65. Бойко Микола, Ванат Іван, Ванат Анна, Музичка Текля.
В. 74. Шамрей Антін.
В. 76. Тич Василь.
В. 83. Сенькiв Петро.
В. 91. Кухта Василь.
В. 94. Манастирська Анна.
В. 100. Долгун Юстина, Долгун Григорій.
В. 102. Карпінська Юстина.
В. 105. Гаврилюк Микола, Курило Микола.
В. 106. Жилко Катерина.
В. 111. Томко Іван.
В. 116. Іваськів Текля, Іваськів Гнат.
В. 124. Олійник Анастазія.
В. 127. Кіналь Петро.
В. 128. Шеминчик Михайло.
В. 130. Палагоник Дмитро, Максимюк Іван.
В. 132. Песторович Йосиф.
В. 137. Кузмін Лев.
В. 143. Спіжак Василь.
В. 146. Стахович Пилип, Стахович Олена, Стахович Анна, Козак Анна, Стахович Павло.
В. 147. Сива Катерина, Дзюбан Михайло.
В. 156. Блотний Прокіп, Кагна Марія.
В. 172. Галайко Лев, Курило Василь.
В. 179. Робак Стах.
В. 182. Цюпак Василь, Цюпак Марія.
В. 193. Молодик Петро.
В. 206. Кушнір Марія, Корицька Марія, Копитко Василь, Римінник Петро, Пророчок Марія, Пічинський Дмитро.
В. 213. Манків Евдокія.
В. 217. Теребушка Михайло, Носак Стефан, Лалюк Андрій.
В. 218. Липка Розалія.
В. 230. Гучко Василь, Заяць Андрій.
В. 239. Сегін Парания.
В. 242. Горват Марія.
В. 247. Марків Анна, Фігун Катерина, Вавруха Стах, Марків Марія.
В. 254. Загаєвський Дмитро.
В. 257. Костефка Михайло.
В. 267. Віляк Михайло.
В. 270. Маланяк Стефанія.
В. 273. Годовенський Іван.
В. 274. Коніцька Марія, Пусь Марія, Кравець Варвара.
В. 275. Юрків Марія.
В. 277. Воробель Андрій, Сокол Лаврентій.
В. 282. Клем Катерина, Мовчан Марія, Гучко Андрій.
В. 292. Діяк Володимир, Форис Іван, Самотіс Стефан.
В. 300. Возняк Анна.
В. 301. Дацьків Теодор, Пікульский Микола.
В. 303. Мадей Марія.
В. 305. Гуменик Анна, Дудан Варвара.
В. 316. Білоус Анна.
В. 324. Кострубяк Константин.
В. 325. Гринчук Іван.
В. 333. Славик Катерина.
В. 334. Гусіль Василь.
В. 335. Чекаловська Юстина.
В. 336. Клипка Йосиф, Ковальчук Іван, Ковальчук Марія, Белас Анна.
В. 342. Каськів Василь.
В. 344. Когут Марія, Когут Павло.
В. 347. Чопек Володимир.
В. 359. Борис Володимир.
В. 359. Собуцька Анна.
В. 361. Загаєвич Василь.
В. 362. Стасевич Марія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

1. Терлич Нестор.
В. 5. Козак Михайло, Мазурек Олекса, Козак Марія, Олійник Проць.
В. 7. Збрик Анна.
В. 24. Кудла Іван.
В. 25. Павловський Григорій.
В. 29. Костюк Микола, Грозьо Юлія.
В. 34. Сикута Микола, Бандирський Іван.
В. 61. Королевят Теодор, Королевят Анна, Спрох Андрій, Спрох Андрій.
В. 74. Сарахман Юрій.
В. 76. Скалецький Семен.
В. 80. Лазорчик Анна, Лазорчик Михайло.
В. 85. Мадай Василь, Мадай Марія.
В. 95. Буснюк Михайло.
В. 104. Куртяк Йосиф.
В. 112. Гбур Параска.
В. 138. Шкман Томко.
В. 139. Дорош Павлина.
В. 147. Чорний Теодор.
В. 157. Панько Іван.
В. 161. Грушевський Іван, Іваник Дмитро.
В. 177. Кендигалюк Марія.
В. 179. Чулик Михайло.
В. 185. Бакун Пилип.
В. 217. Швець Теодор.
В. 221. Петрушин Василь.
В. 227. Греско Іван, Греско Іван.
В. 239. Шикула Михайло.
В. 247. Кулик Павло.
В. 266. Броцький Василь, Броцька Анастазія.
В. 268. Громяк Михайло.
В. 277. Манько Олена, Пристай Марія.
В. 285. Возняк Андрій.
В. 336. Ленишкий Михайло, Дмитришин Дмитро, Гладиш Петро, Гладиш Юлія.
В. 339. Шостак Андрій.
В. 341. Лупан Михайло, Сорочак Микола.
В. 348. Ульковська Льокадія, Ульковський Ігнатій.
В. 385. Жубінський Антін, Хіліпович Дмитро.
В. 392. Етковський Йосиф.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 83. Навроцький Михайло, Навроцька Анна.
В. 94. Гавич Іван.
В. 105. Кравчук Михайло, Кравчук Анастазія.
В. 130. о. Понятишин Петро.
В. 146. Чепак Олекса.
В. 156. Равлик Анна, Равлик Юрій, Януш Олекса, Гопко Теодор, Клюка Анастазія, Клюка Іван.
В. 163. Харов Катерина, Харов Григорій.
В. 168. Благий Іван, Блага Марія.
В. 204. Чучман Павло.
В. 230. Мельник Йосиф.
В. 245. Новосад Катерина.
В. 256. Вівчар Михайло.
В. 295. Скроцька Ольга Марія.
В. 299. Федорович Антін.
В. 334. Лобур Анна.
В. 342. Тилка Йосиф, Тилка Текля.
В. 346. Мельничук Федор.
В. 362. Коміцко Петро, Антош Василь, Антош Анна, Сидорський Іван, Сидорська Ева, Лешак Марія, Петришин Юрій, Закутинський Петро, Лешак Михайло, Васюрка Микола.
В. 368. Пригода Іван, Ходоровський Кость, Ходоровська Магда, Савечко Текля, Куцерський Петро, Куцерська Текля, Савечка Пилип.
В. 369. Іванців Іван, Іванців Анеля.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Юрцьба Лешко.
В. 7. Чесляк Іван, Чесляк Анна, Костик Роман.
В. 14. Франчук Микола.
В. 18. Хованець Дора, Вітяк Йосиф, Хованець Дмитро.
В. 26. Коцаба Михайло, Коцаба Зофія.
В. 31. Трохімович Елисавета, Трохимович Василь.
В. 34. Оберц Анна, Камінський Іван, Еванега Василь.
В. 35. Пруханицька Марія, Прухницький Йосиф, Дідух Михайло.
В. 36. Никитин Ксеня.
В. 51. Баран Юрій, Ропіцький Іван, Ропіцький Михайло.
В. 55. Яковенко Іван.
В. 61. Пилип Григорій, Дебич Михайло.
В. 64. Швець Йосиф, Ганьош Михайло.
В. 70. Козар Михайло, Варян Теодор.
В. 77. Яремців Василь, Стахняк Михайло.
В. 78. Кішко Катерина, Кішко Михайло.
В. 83. Дмитрущ Григорій.
В. 86. Капустій Панько.
В. 91. Гальчак Петро, Сидір Григорій.
В. 102. Терешкевич Петро.
В. 104. Пайко Стефан, Борсюк Василь.
В. 105. Чорний Павло.
В. 113. Хома Федор.
В. 120. Бац Дмитро, Бац Анна.
В. 122. Швед Михайло.
В. 130. Максимюк Іван.
В. 133. Гой Василь.
В. 137. Потучко Михайло.
В. 144. Ковалів Дмитро.
В. 147. Грабовська Марія.
В. 152. Бусько Петро, Бусько Анна.
В. 170. Долошицький Михайло, Дзюма Петро.
В. 176. Кручковський Володимир.
В. 200. Харишин Дмитро, Харишин Параньки.
В. 206. Кравець Володимир, Кравець Ігнатій, Шмокалюк Юліян, Матвіїв Денис.
В. 213. Зощак Марія, Зощак Іван, Воробець Юрій, Ботвин Йосиф, Козак Іван, Ботвин Зофія, Ошуст Іван.
В. 214. Тупіс Василь, Тупіс Зофія.
В. 220. Козак Василь.
В. 222. Блашко Петро, Блашко Стах.
223. Швайлик Ізидор.
В. 229. Великочоловік Григорій, Тиханський Михайло, Максим Петро.
В. 235. Андриц Микола, Крупа Ольга.
В. 242. Найдух Василь.
В. 245. Юзва Василь.
В. 248. Голоденський Юрій.
В. 257. Тур Микола, Караньо Олекса, Тур Олена.
В. 266. Петльований Іван.
В. 268. Остапин Петро, Євчин Василь.
В. 270. Підгорецький Іван.
В. 276. Зборовський Василь, Бабяк Михайло, Бабяк Анна, Деленко Анна, Дунець Михайло, Онуфрик Юрій.
В. 294. Гуменюк Дмитро, Калушик Калістрат, Гуменюк Йосифа.
В. 295. Магура Микола.
В. 299. Сіменчук Анастазія.
В. 305. Гентош Михайло.
В. 313. Гринкінський Йосиф.
В. 319. Мацьборський Онуфрій.
В. 321. Шин Марія, Шич Григорій.
В. 323. Мисита Теодор, Климонич Явдоха, Борушкий Теодор, Звадюк Сидор, Шпляк Василь, Русан Яків, Звадюк Анна.
В. 338. Гагатко Петро.
В. 345. Лісневич Михайло.
В. 362. Ласковський Тимко.
В. 364. Газдецька Текля.
В. 400. Стоєно Кароль.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 34. Скроцька Ольга М.
В. 46. Кобзістий Микола.
В. 57. Магліовка Теодор.
В. 61. Козимчак Андрій.
В. 90. Поланчин Теодор, Ковалишин Іван.
В. 102. Качоровський Стефан.
В. 163. Васюрка Микола, Закутинський Петро, Антош Василь, Антош Анна, Коміцко Петро, Курко Анна, Лешак Марія, Лешак Михайло, Сидорський Іван, Петришин Юрій, Сидорська Ева.
В. 192. Янко Микола, Янко Олена.
В. 204. Вівчар Михайло.
В. 206. Ходоровська Магда, Ходоровський Кость, Пригода Іван, Куцерський Петро, Савечка Пилип, Савечка Текля, Куцарська Текля.
В. 209. Тилка Текля, Тилка Йосиф.
В. 218. Благий Іван, Блага Марія.
В. 247. Іванців Анеля, Іванців Іван.
В. 294. Сеґіла Семко.
В. 296. Блаженський Ілько.
В. 298. Корчовський Петро.
В. 301. Новосад Катерина.
В. 321. Кравчук Михайло, Кравчук Анастазія.
В. 338. Гавич Іван.
В. 365. Яшун Олекса.
В. 388. Равлик Йосиф, Равлик Анна, Равлик Юрій.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 1. Дудра Стефан.
В. 10. Шкурат Теодор.
В. 22. Сторожук Марія.
В. 80. Лутчак Данило.
В. 144. Михальчак Іван.
В. 174. Гоштула Йосиф.
В. 206. Висяний Стах.
В. 220. Вільчак Михайло, Чура Михайло.
В. 221. Кацапур Мотрона, Петляк Йосиф, Петришин Василь.
В. 234. Фуртас Андрій.
В. 251. Буй Михайло.
В. 274. Пусь Теодор.
В. 300. Рачик Михайло.
В. 334. Мовчко Пилип.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця квітня 1927 р. в У. Н. Союзі було повнолітніх членів	19.665
В місяцю квітні 1927 р. принято нових	116
В місяцю квітні 1927 р. принято наново	59
В місяцю квітні 1927 р. принято з переступними листами	47
В місяцю квітні 1927 р. принято з інших клас обезпечення	4
Разом	19.891
В місяцю квітні 1927 р. суспендовано	118
В місяцю квітні 1927 р. відійшли з претупними листами	46
В місяцю квітні 1927 р. відійшли до інших клас обезпечення	4
В місяцю квітні 1927 померли	17
Разом	185
З кінцем місяця квітня 1927 р. в У. Н. Союзі було повнолітніх членів	19.706

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	15
В клясі А.	на $ 250	404
В клясі А.А	на $ 500	5.787
В клясі В.	на $ 750	901
В клясі С.	на $1000	12.158
В клясі В.В.	на $1500	235
В клясі С.С.	на $2000	65

НОВІ РОДИ:

Обезпеченнє платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	29
В клясі О-1000	на $1000	19
В клясі О-1500	на $1500	2
В клясі О-2000	на $2000	1
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпеченнє платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	13
В клясі Р-1000	на $1000	24
В клясі Р-1500	на $1500	—
В клясі Р-2000	на $2000	1
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпеченнє платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	25
В клясі Е-1000	на $1000	24
В клясі Е-1500	на $1500	3
В клясі Е-2000	на $2000	—
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
Разом		19.706

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ. НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 3. Сухорський Юрій, Світлик Стефан.
В. 12. Федорко Михайло, Федорчак Іван, Федорчак Олена, Федорчак Петро, Фецко Семен.
В. 13. Футуляшин Іван.
В. 28. Бабяк Ева, Бабяк Микола.
В. 29. Шкварла Захарій.
В. 31. Васькович Ольга.
В. 51. Биян Стефан, Биян Михайло, Биян Марія, Биян Мирослав, Скренчук Михайло.
В. 57. Габура Теодор.
В. 59. Посполовська Ольга.
В. 61. Марутяк Марія.
В. 67. Грибіник Стефанія.
В. 69. Шевчук Василь.
В. 83. Кобильник Йосиф, Тимчій Ольга.
В. 85. Мадай Іван.
В. 91. Хас Катерина, Козак Іван, Шпук Катерина.
В. 100. Паламар Володимир.
В. 127. Кінал Михайло.
В. 130. Феник Іван, Одинська Ірина.
В. 135. Клим Юлія.
В. 147. Дзюбан Стефанія, Дзюбан Розалія, Лось Іван, Падусь Михайло.
В. 151. Дашик Катерина, Дашик Розалія, Яремчук Володимир, Кібало Стефанія, Паланиця Володимир, Паланиця Петро, Шацька Олена.
В. 163. Труш Петро, Труш Володимир.
В. 164. Минюк Микола, Пипяк Михайло, Пипяк Іван, Пипяк Юрій, Пипяк Петро.
В. 177. Патикевич Едвард, Патикевич Марія.
В. 182. Яськів Олекса, Яськів Юліян.
В. 206. Околіта Іван, Зарівний Михайло.
В. 211. Наконечна Ольга.
В. 218. Липка Михайло.
В. 223. Кобіта Магда.
В. 230. Павлишин Михайло, Павлишин Петро.
В. 234. Сташків Катерина, Заборський Михайло, Заборська Теодозія, Заборський Стефан.
В. 237. Бакалець Мирослав, Коцовій Юрій.
В. 241. Стрик Ольга.
В. 242. Сисак Аніта.
В. 247. Білінська Кароліна, Гурний Василь, Гурна Анна, Гурний Михайло, Гец Анна, Гец Марія, Гец Михайло.
В. 266. Гарбожінський Петро, Гулик Люба.
В. 274. Тиховський Петро, Тиховська Анна, Тиховський Михайло.
В. 278. Морикін Олена.
В. 288. Антоник Анна, Антоник Іван.
В. 292. Лобур Павло.
В. 295. Петруха Ярослава.
В. 321. Білінський Микола, Корчинська Олекса.
В. 335. Чиколовський Віктор.
В. 339. Сорока Евгенія, Сорока Григорій, Сорока Ольга.
В. 358. Вахоровський Омелян, Бахоровська Олекса.
В. 360. Білан Олена, Петрів Михайло.
В. 361. Залас Катерина.
В. 388. Молек Катерина.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 5. Козак Пелягія, Козак Анна, Козак Агафія.
В. 7. Збрик Василь, Збрик Анна, Збрик Марія, Збрик Стефанія, Збрик Михайло.
В. 34. Сикута Зофія, Сикута Н. Роман, Сикута Зеновій.
В. 80. Лазорчик Йосиф, Лазорчик Олена, Лазорчик Маргарета.
В. 217. Шеремета Михайло, Шеремета Василь, Шеремета Андрій, Шеремета Дмитро.
В. 266. Броцький Михайло, Броцький Володимир.
В. 336. Гладиш Олекса, Гладиш Олена.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 12. Олекса Марія, Олекса Анна, Олекса Григорій, Олекса Олена.
В. 50. Береза Стефан, Береза Катерина.
В. 83. Навроцький Стефан.
В. 105. Кравчук Катерина.
В. 146. Чорна Зофія.
В. 156. Равлик Марія, Равлик Василь, Равлик Михайло, Равлик Катерина.
В. 221. Курчак Катерина, Курчак Юлія, Курчак Йосифа.
В. 298. Швед Іван, Швед Стефан, Швед Олена, Швед Григорій.
В. 316. Білоус Михайло.
В. 342. Тилка Михайло, Тилка Марія, Тилка Зофія, Тилка Володимир.
В. 346. Мельничук Михайло, Мельничук Параска, Мельничук Микола.
В. 362. Антош Катерина, Антош Марія, Курко Анастазія, Курко Марія, Курко Іван, Курко Михайло, Лешак Анна, Лешак Юстина, Лешак Марія, Васюрка Володимир, Закутинська Ольга, Закутинський Володимир, Закутинська Марія, Закутинська Анна.
В. 368. Савечка Філька, Савечка Марія, Савечка Евфрозина.
В. 369. Іванців Анна, Іванців Павлина.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 5. Лизен Анна.
В. 7. Костик Анна, Костик Іван, Костик Михайло.
В. 31. Чача Марія, Трохімович Генрій, Трохимович Едвард, Трохімович Катерина.
В. 34. Оберц Марія, Оберц Іван.
В. 35. Прухницька Юлія.
В. 44. Тхорик Іван, Тхорик Андрій.
В. 61. Марутяк Марія.
В. 64. Миленкий Дмитро.
В. 70. Козар Микола, Козар Володимир, Козар Йосиф, Козар Омелян.
В. 105. Чорна Стефанія, Чорний Михайло.
В. 109. Дуда Вероніка, Дуда Франко, Дуда Тимко, Дуда Іван.
В. 116. Грещак Стефан, Грещак Марія.
В. 128. Гаданка Павло, Гаданка Юлія.
В. 164. Минюк Микола.
В. 165. Коцоловський Михайло, Коцоловський Андрій.
В. 200. Харишин Микола, Губер Олена, Губер Павло.
В. 206. Кравець Стах, Кравець Михайло, Матвіїв Стефанія, Матвіїв Михайло, Матвіїв Василька, Матвіїв Василь.
В. 219. Дармограй Віктор, Дармограй Ольга, Дармограй Богдан, Дармограй Мирослав.
В. 223. Швайлик Марія, Швайлик Зофія, Швайлик Юлія, Швайлик Олена.
В. 235. Крупа Богдан.
В. 245. Юзва Семен, Юзва Анна, Юзва Марія, Юзва Петро, Юзва Михайло.
В. 247. Білінська Кароліна, Гурний Василь, Гурна Анна, Гурний Михайло, Гец Анна, Гец Марія, Гец Михайло.
В. 251. Купчик Йосиф.
В. 259. Рудий Петро, Швець Іван, Швець Анастазія.
В. 270. Підгорецька Агафія, Підгорецький Микола.
В. 276. Деленко Михайло, Деленко Олена, Деленко Марія, Лесак Анастазія, Лесак Марія, Лесак Стефанія, Лесак Юрій, Матвіїшовський Іван.
В. 283. Зобків Йосиф, Зобків Денис, Зобків Юлія, Зобків Іван, Зобків Василь, Зобків Йосиф, Зобків Микола, Зобків Олена.
В. 305. Гентош Михайло.
В. 321. Шич Марія, Шич Григорій.
В. 323. Звадюк Геня, Звадюк Петро.
В. 330. Тиран Стефанія.
В. 338. Гагатко Юрій, Гагатко Ліза, Гагатко Йосиф, Гагатко Едвард, Гагатко Іван, Гагатко Олена.
В. 361. Залас Катерина.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 57. Малігловська Ольга, Малігловський Теодор.
В. 61. Коземчак Стах, Коземчак Стефан, Коземчак Семен.
В. 163. Антош Марія, Антош Катерина, Курко Михайло, Курко Іван, Курко Марія, Курко Анастазія, Лешак Марія, Лешак Юстина, Лешак Анна, Васюрка Володимир, Закутинська Анна, Закутинська Марія, Закутинська Ольга, Закутинський Володимир.
В. 197. Береза Стефан, Береза Катерина.
В. 206. Савечка Філька, Савечка Марія, Савечка Евфрозина.
В. 209. Тилка Михайло, Тилка Зофія, Тилка Марія, Тилка Володимир.
В. 245. Череватий Володимир.
В. 247. Іванців Анна, Іванців Павлина.
В. 269. Білоус Михайло.
В. 321. Кравчук Катерина.
В. 388. Равлик Марія, Равлик Василь, Равлик Михайло, Равлик Катерина.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 39. Круль Іван.
В. 44. Яремко Володимир, Льокай Генрик, Льокай Анна.
В. 65. Ванат Іван.
В. 104. Коник Йосиф, Ватраль Петро, Ватраль Катерина.
В. 124. Олійник Анастазія.
В. 179. Робак Стах.
В. 193. Молодик Петро.
В. 206. Пророчок Марія.
В. 217. Теребушка Михайло.
В. 347. Чопек Володимир.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 4. Підлипчак Теодор.
В. 18. Дзядик Семен.
В. 363. Лущишин Марія.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця квітня 1927 р. в У. Н. Союзі було дітей чл.	12.002
В місяцю квітні 1927 р. принято нових	99
В місяцю квітні 1927 р. принято наново	22
В місяцю квітні 1927 р. принято з переступними листами	47
Разом	12.170
В місяцю квітні 1927 р. суспендовано	97
В місяцю квітні 1927 р. відійшли з переступними листами	37
В місяцю квітні 1927 р. відійшли до повнолітніх членів	14
В місяцю квітні 1927 померли	3
Разом	151
З кінцем місяця квітня 1927 р. в У. Н. Союзі було дітей чл.	12.019

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 ц. місячної вкладки	11.521
В клясі 2-ій за 50 ц. місячної вкладки	498
Разом	12.019

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця квітня 1927 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	31.667
В місяцю квітні 1927 р. прибуло повнолітніх членів	41
В місяцю квітні 1927 р. прибуло дітей членів	17
З кінцем місяця квітня 1927 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	31.725

УВАГА

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Тих повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць квітень 1927 р. як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (мая) до своїх відділів і заплатити наново, заплатити всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли сего не зроблять до кінця місяця мая 1927 р., то в червни 1927 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятє), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці нові члени, як повнолітні так і малолітні, котрі в місяци квітни 1927 р. взяли переступні листи, а еще досі не зголосилися до іншого правильного відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци маю 1927 р., бо на другий місяць; то є в червни 1927 р. стратять всі членські права і могли би бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятє).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ КОНСТИТУЦІЇ ЧЕСЬКИМИ КОЛЬОНІЗАТОРАМИ.

Орган Крамаржа „Народні лісти" з дня 10. квітня ц. р. поміщує статтю д-ра Гайна, в якій той пише: „§ 3. устави 7. закона каже, що функціонарі „Підкарпатської Руси" будуть після можности вибирані з її горожан. Закон цей буде сповнюваний, але постепенно, так як це буде допускати поступ внутрішньої кольонізації і зрілість домашнього урядничого дорости".

З того видно, що орган народних демократів заповідає, що щойно тоді буде можна говорити про примінення міжнародних обовязань Чехів супроти Українців і чеської конституції до українських земель на Закарпатті, коли ті землі будуть наперід скольонізовані Чехами і коли відтак з тих кольоністів і з місцевих яничарів-зрадників виховають собі Чехи нову касту людей, що дасть повну запоруку помочи при переводженню кольоніяльного ріжиму.

НАЙБІЛЬША ДЕШЕВІСТЬ В ІСТОРІЇ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТИСЯЧІ ВМИРАЮТЬ, А НЕ ЗНАЮТЬ ПРИЧИНИ.